

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

**Kriisiülesandega ameti- ja töökohtade määramise
ja lõpetamise ning nende üle arvestuse pidamise
tingimused ja kord, töökohustuse rakendamise
ja täitmise piiramise täpsemad tingimused
ning sellega seotud vaidluste lahendamise kord**

Määrus kehtestatakse kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 108 lõike 11 alusel.

§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse:

- 1) kriisiülesandega ameti- ja töökohtade ning nendel töötamise kohustusega isikute määramise ja nendeks olemise lõpetamise ning nende üle arvestuse pidamise tingimused ja kord;
- 2) kriisiolukorra lahendamiseks vajaliku töökohustuse (edaspidi *töökohustus*) rakendamise ja täitmise piiramise tingimused sõjaväelise auastmega sõjaaja ametikohale (edaspidi *sõjaaja ametikoht*) nimetatud isiku puhul ning sellega seotud vaidluste lahendamise kord.

(2) Määruse §-des 4–6 sätestatud ei kohaldata isikute suhtes, kes töötavad kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 107 lõikes 3 nimetatud kriisiülesandega ametikohal või sama seaduse § 107 lõike 5 alusel elutähtsa teenuse osutaja tarnija, muu lepingupartneri või tütarettevõtte määratud kriisiülesandega töökohal.

§ 2. Kriisiülesandega ameti- ja töökohtade ning nendel töötamise kohustusega isikute määramise ja nendeks olemise lõpetamise tingimused

(1) Püsiva kriisiülesandega asutus või isik ja põhiseaduslik institutsioon (edaspidi koos *tööandja*) võivad määrata kriisiülesandega ameti- või töökohti ning isikuid nimeliselt või erialaselt nendel töötamise kohustusega isikuteks järgmiselt:

- 1) püsiva kriisiülesandega asutus või isik kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse nõuetele vastavas kriisiplaanis määratud tingimustel ja ulatuses;
- 2) põhiseaduslik institutsioon oma ülesande täitmiseks vajaliku personali kohta tehtud analüüsi alusel määratud tingimustel ja ulatuses.

(2) Tööandja võib määrata ameti- või töökoha kriisiülesandega ameti- või töökohaks, kui ameti- või töökoht on seotud asutuse või isiku püsiva kriisiülesande või põhiseadusliku institutsiooni ülesande täitmisega ning selline määramine on sobiv ja vältimatult vajalik selleks, et tagada selle ülesande täitmiseks vajalik personal.

(3) Tööandja võib nimeliselt või erialaselt määrata endaga töö- või teenistussuhtes oleva isiku lõike 2 alusel määratud kriisiülesandega ameti- või töökohal töötamise kohustusega isikuks, kui isiku individuaalsete teadmiste, oskuste või kogemuse või tema erialast või kvalifikatsioonist tulenevate kutseoskuste rakendamine on seotud asutuse või isiku püsiva kriisiülesande või põhiseadusliku institutsiooni ülesande täitmisega ning selline määramine on sobiv ja vältimatult vajalik selleks, et tagada selle ülesande täitmiseks vajalik personal.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja tarnija, muu lepingupartner või tütarettevõtte võib määrata kriisiülesandega töökohti ning endaga töö- või teenistussuhtes olevaid isikuid nimeliselt või erialaselt nendel töötamise kohustusega isikuteks elutähtsa teenuse osutaja kriisiplaanis määratud tingimustel ja ulatuses, kui selline määramine on sobiv ja vältimatult vajalik elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks.

(5) Tööandja ja elutähtsa teenuse osutaja tarnija, muu lepingupartner või tütarettevõtte teavitab isikut kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tema asumisest kriisiülesandega ameti- või töökohale, tema ameti- või töökoha määramisest kriisiülesandega ameti- või töökohaks või tema nimelisest või erialasest määramisest sellisel kohal töötamise kohustusega isikuks ning teeb töötamise registrisse asjakohase kande.

(6) Kui Riigikantseleile või elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajale elutähtsa teenuse osutaja, tema tarnija, muu lepingupartneri või tütarettevõtte puhul saab teatavaks asjaolu, mis annab alust arvata, et määramine ei vasta kriisiolukorra ja riigikaitse seaduses või käesolevas määruses sätestatud tingimustele, hindab ta määramise vastavust nimetatud tingimustele ning teavitab tuvastatud puudusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis määramise teinud tööandjat või elutähtsa teenuse osutajat, tema tarnijat, muud lepingupartnerit või tütarettevõtet, kes hindab määramise põhjendatust uuesti.

(7) Tööandja või elutähtsa teenuse osutaja, tema tarnija, muu lepingupartner või tütarettevõtte muudab määramise otsust või tunnistab selle kehtetuks ning teeb töötamise registris asjakohase muudatuse, kui:

- 1) lõike 6 alusel hindamise tulemusel selgub, et määramine ei vasta kriisiolukorra ja riigikaitse seaduses või käesolevas määruses sätestatud tingimustele;
- 2) määramise aluseks olnud vajadus on ära langenud või määramise tingimused ei ole enam täidetud.

§ 3. Kriisiülesandega ameti- ja töökohtade ning nendel töötavate ja nendel töötama määratud isikute üle arvestuse pidamise kord

(1) Tööandja ja elutähtsa teenuse osutaja tarnija, muu lepingupartner või tütarettevõtte peavad arvestust oma kriisiülesandega ameti- ja töökohtade ning nendel töötavate ja nendel töötama määratud isikute üle.

(2) Riigikogu Kantselei peab muu hulgas arvestust Riigikogu liikmete ja Euroopa Parlamendi liikmete üle.

(3) Kriisiülesandega ameti- või töökohta arvestatakse täistööajaga ameti- või töökohana. Kui samal kriisiülesandega ameti- või töökohal töötab mitu isikut osalise tööajaga, võib tööandja lugeda neist ühe või mitu kriisiülesandega ameti- või töökohal töötavaks.

(4) Arvestust kriisiülesandega ameti- või töökohal töötavate ning sellisel kohal töötama määratud isikute üle peetakse töötamise registris.

(5) Kriisiülesandega ameti- või töökohal töötava või sellisel kohal töötama määratud kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku andmed esitatakse kaitseväekohustuslaste registrisse töötamise registriga toimuva andmevahetuse kaudu.

(6) Sõjaaja ametikohale nimetatud ning kriisiülesandega ameti- või töökohal töötava või sellisel kohal töötama määratud kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku suhtes sõjaaja ametikohal kaitseväekohustuse täitmise ning kriisiülesandega ameti- või töökohal töökohustuse rakendamise ja täitmisega seotud piirangute üle peetakse arvestust kaitseväekohustuslaste registris.

(7) Kui kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 107 lõike 5 alusel määratud kriisiülesandega töökohal töötav isik on nimetatud sõjaaja ametikohale ja tema suhtes ei kohaldata lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni või sõjaseisukorra ajal kaitseväeteenistuse seaduse § 70 lõikes 4, § 80¹¹ lõike 1 punktis 3 ega § 156¹¹ lõike 2 punktis 3 sätestatud, teavitab Kaitseressursside Amet sellest elutähtsa teenuse osutaja tarnijat, muud lepingupartnerit või tütarettevõtet kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 14 kalendripäeva jooksul arvates päevast, mil kaitseväekohustuslaste registris kajastuvad nii isiku töötamine kriisiülesandega töökohal kui ka tema nimetamine sõjaaja ametikohale.

§ 4. Isiku vajalikkuse ja asendamise võimaluste hindamine

(1) Kui kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 107 lõike 4 alusel tekkinud töökohustusega isik on nimetatud sõjaaja ametikohale, selgitatakse käesolevas paragrahvis sätestatud korras välja:

1) kas isik on vältimatult vajalik püsiva kriisiülesande või põhiseadusliku institutsiooni ülesande täitmiseks või lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni või sõjaseisukorra ajal sõjaaja ametikoha ülesannete täitmiseks;

2) kas ja millistel tingimustel on võimalik isikut sõjaaja ametikohal või kriisiülesandega ameti- või töökohal asendada.

(2) Kaitseressursside Amet teavitab Kaitseväge viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis isikust, kellel on kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 107 lõike 4 alusel tekkinud töökohustus ja kes on nimetatud sõjaaja ametikohale.

(3) Lõikes 2 nimetatud teate saamisel hindab Kaitseväge isiku vältimatut vajalikkust lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni või sõjaseisukorra ajal sõjaaja ametikoha ülesannete täitmisel ja tema asendamise võimalusi ning esitab Kaitseressursside Ametile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis põhjendatud hinnangu 14 kalendripäeva jooksul lõikes 2 nimetatud teate saamisest arvates. Kaitseväge esitab isiku asendamise võimaluste kohta ühe järgmistest seisukohtadest:

1) isik ei ole vältimatult vajalik või piisav hulk vajaliku väljaõppe või ettevalmistusega asendajaid on olemas;

2) isik on vältimatult vajalik ning vajaliku väljaõppe või ettevalmistusega asendajate hulk ei ole piisav ning võimaliku asendaja väljaõppeks või ettevalmistamiseks kulub kuni kuus kuud;

3) isik on vältimatult vajalik ning vajaliku väljaõppe või ettevalmistusega asendajate hulk ei ole piisav ning võimaliku asendaja väljaõppeks või ettevalmistamiseks kulub rohkem kui kuus kuud.

(4) Kui isik on Kaitseväge hinnangul vältimatult vajalik lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni või sõjaseisukorra ajal sõjaaja ametikoha ülesannete täitmisel ning isikut ei ole võimalik sõjaaja ametikoha ülesannete täitmisel asendada, esitab Kaitseväge Kaitseressursside Ametile põhjendatud ettepaneku kehtestada tähtajaline piirang isiku suhtes töökohustuse rakendamisele ja täitmisele, lähtudes minimaalsest ajast, mis on vajalik isiku sõjaaja ametikohal asendamiseks, sealhulgas vajaduse korral asendaja väljaõpetamiseks.

(5) Lõikes 4 nimetatud ettepaneku saamisel teavitab Kaitseressursside Amet sellest viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tööandjat.

(6) Tööandja esitab lõikes 5 nimetatud teate saamisel Kaitseressursside Ametile 14 kalendripäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis põhjendatud hinnangu isiku vältimatu vajalikkuse ja tema asendamise võimaluste kohta kriisiülesandega ameti- või töökohal lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni või sõjaseisukorra ajal. Tööandja esitab isiku asendamise võimaluste kohta ühe lõike 3 punktides 1–3 nimetatud seisukohtadest.

(7) Kui käesolevas paragrahvis sätestatud menetluses selgub, et politseiametniku või päästeteenistuja ametikohale nimetatud isikut ei ole võimalik sõjaaja ametikohal asendada, võib tema suhtes töökohustuse rakendamise ja täitmise piirangu kehtestada üksnes juhul, kui asutuste juhid või nende volitatud isikud on kaitseväeteenistuse seaduse § 12 lõike 6¹ punkti 1 alusel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kokku leppinud, et isikut ei vabastata sõjaaja ametikohalt.

(8) Kaitseressursside Amet hindab tööandja ja Kaitseväge esitatud seisukohti ning piirangu kehtestamata jätmise mõju sõjaaja ametikoha ülesannete täitmisele ja piirangu kehtestamise mõju püsiva kriisiülesande või põhiseadusliku institutsiooni ülesande täitmisele.

§ 5. Töökohustuse rakendamise ja täitmise piirangu kehtestamine, pikendamine ja lõppemine

(1) Kui Kaitseressursside Amet leiab § 4 lõikes 4 nimetatud Kaitseväge ettepaneku saamisel, et isiku asendamise võimalused sõjaaja ametikoha ülesannete täitmisel on väiksemad või samaväärsed kui kriisiülesandega ameti- või töökohal, võib ta kehtestada piirangu isiku töökohustuse rakendamisele ja täitmisele sõjaaja ametikoha ülesannete täitmise ajal, lähtudes minimaalsest ajast, mis on vajalik isiku sõjaaja ametikohal asendamiseks.

(2) Kaitseressursside Amet teeb piirangu kehtestamise või kehtestamata jätmise otsuse 60 kalendripäeva jooksul arvates päevast, mil kaitseväekohustuslaste registris kajastuvad andmed nii isiku kriisiülesandega ameti- või töökohal töötamise kui ka tema sõjaaja ametikohal olemise kohta, ning teavitab otsusest viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tööandjat, Kaitseväge ja isikut, kelle suhtes otsus tehti.

(3) Kaitseressursside Amet võib lõike 1 alusel piirangu kehtestada kuni kolmeks aastaks.

(4) Kaitseressursside Amet:

1) lõpetab piirangu enne tähtaega viivitamata, kui piirangu kehtestamise alus või selle aluseks olnud asjaolud on ära langenud;

2) võib Kaitseväge põhjendatud ettepanekul piirangut ühe korra kuni kolme aasta võrra pikendada, kui piirangu kehtestamise alus ja asjaolud püsivad.

(5) Lõike 4 punktis 2 nimetatud ettepaneku saamisel teavitab Kaitseressursside Amet sellest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tööandjat. Piirangu pikendamise otsustamisele kohaldatakse § 4 lõigetes 6–8 ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korda. Kaitseressursside Amet teeb piirangu pikendamise või pikendamata jätmise otsuse 60 kalendripäeva jooksul ettepaneku saamisest arvates ning teavitab otsusest viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tööandjat, Kaitseväge ja isikut, kelle suhtes otsus tehti.

(6) Isiku suhtes kehtestatud piirang töökohustuse rakendamisele ja täitmisele lõpeb, kui:

- 1) möödub piirangus määratud tähtaeg;
- 2) piirang lõpetatakse enne tähtaega;
- 3) lõppeb isikul kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 107 lõike 4 alusel tekkinud töökohustus;
- 4) isik vabastatakse sõjaaja ametikohalt;
- 5) isik asub kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 107 lõikes 3 nimetatud kriisiülesandega ametikohale.

§ 6. Töökohustuse rakendamise ja täitmise piiramisega seotud vaidluste lahendamise kord

(1) Kui tööandja ei nõustu § 5 lõikes 2 nimetatud piirangu kehtestamise otsusega või sama paragrahvi lõikes 5 nimetatud piirangu pikendamise otsusega, teavitab ta sellest 14 kalendripäeva jooksul asjaomase otsuse teatavaks tegemisest arvates kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Kaitseressursside Ametit. Kaitseressursside Amet kaasab vaidluse lahendamisse järgmise asutuse:

- 1) elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja elutähtsa teenuse osutaja puhul;
- 2) ministeeriumi täidesaatva riigivõimu asutuse puhul;
- 3) ministeeriumi isiku puhul, kelle püsiv kriisiülesanne kuulub selle ministeeriumi valitsemisalas;
- 4) Riigikantselei ministeeriumi, Riigikantselei, põhiseadusliku institutsiooni või kohaliku omavalitsuse üksuse puhul.

(2) Lõikes 1 nimetatud asutus selgitab koostöös tööandjaga välja võimalused isiku asendamiseks kriisiülesandega ameti- või töökohal lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni või sõjaseisukorra ajal, hindab töökohustuse rakendamise ja täitmise piiramise mõju kriisiülesande täitmise tagamisele ning esitab Kaitseressursside Ametile põhjendatud ettepaneku vaidluse lahendamiseks.

(3) Lõikes 2 nimetatud ettepaneku saamisel selgitab Kaitseressursside Amet välja Kaitseväe seisukoha vaidluses. Kui tööandja ja Kaitseväe seisukohad jäävad lahknevaks, kaasab Kaitseressursside Amet vaidluse lahendamisse Riigikantselei.

(4) Riigikantselei hindab tööandja ja Kaitseväe esitatud seisukohti ning koordineerib vaidluse lahendamist, kaasates Kaitseministeeriumi ja asjakohasel juhul lõike 1 punktides 1–3 nimetatud asutuse. Vaidluse lahendamisel püütakse saavutada kokkulepe. Kui kokkulepet ei saavutata, esitab Riigikantselei Kaitseressursside Ametile riigikaitse tervikhuvist lähtuva põhjendatud seisukoha selle kohta, kas vaidlustatud otsus jätta kehtima, seda muuta või see kehtetuks tunnistada.

(5) Kaitseressursside Amet teeb saavutatud kokkuleppest või Riigikantselei põhjendatud seisukohast lähtudes otsuse, millega jätab vaidlustatud otsuse kehtima, muudab seda või tunnistab selle kehtetuks, ning teavitab otsusest tööandjat, Kaitseväge ja isikut, kelle suhtes otsus tehti.

(6) Lõike 1 kohase teavituse esitamisel peatub vaidlustatud piirangu kehtestamise või pikendamise otsuse toime kuni vaidluse lahendamiseni, välja arvatud juhul, kui teavitus esitati kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 4 lõike 1 kohase riigikaitse kriisiolukorra ajal. Piirangu pikendamise otsuse vaidlustamine ei mõjuta enne pikendamist kehtestatud piirangu kehtivust.

(7) Kui vaidlus lahendatakse Riigikantseleid kaasamata, lahendatakse see 30 kalendripäeva jooksul arvates päevast, mil Kaitseressursside Amet sai lõike 1 kohase teavituse. Kui tööandja ja Kaitseväe seisukohad jäävad lahknevaks, kaasab Kaitseressursside Amet Riigikantselei vaidluse

lahendamisse sama tähtaja jooksul ning vaidlus lahendatakse 30 kalendripäeva jooksul arvates päevast, mil Riigikantselei sai lõike 3 kohase kaasamise teate.

§ 7. Üleminekusäte

Isiku suhtes, kelle töökohustus jätkub kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 185 lõike 15 alusel ja kes on nimetatud ka sõjaaja ametikohale, kohaldatakse käesoleva määruse §-des 4 ja 5 sätestatud korda, kuid § 5 lõikes 2 sätestatud tähtaja asemel teeb Kaitseressursside Amet piirangu kehtestamise või kehtestamata jätmise otsuse hiljemalt 1. veebruaril 2027. a.

Kristen Michal
Peaminister

Martin Herem
Kaitseminister

Keit Kasemets
Riigisekretär